

Розподіл

“ Розподіл — це передача товарів призначеним бенефіціарам, справедливо і відповідно до визначених норм, критеріїв відбору та пріоритетів. Розподіл — це процес, під час якого контроль над товаром переходить від організації, що володіє запасами, до передбачуваного бенефіціара.

Адаптовано з [УВКБ ООН, Розподіл товарів](#)

Метою кожного розподілу є пом'якшення впливу на людей після або під час кризи шляхом надання засобів для збереження їхнього здоров'я та забезпечення їхнього добробуту, безпеки та гідності.

Фізичний розподіл — це останній крок продукту перед тим, як він потрапить до кінцевого споживача, проте цей процес повністю залежить від попередніх дій. Це може стосуватися рішень про те, що і скільки закуповувати, питання транспортування, зберігання і навіть пакування. Важливо знати якомога більше деталей про те, як працюватиме будь-яка конкретна система розподілу, щоб передбачити можливі труднощі та виклики і розробити коригувальні заходи для їх подолання.

Для цілей цього посібника термін розподіл НЕ включає процес закупівлі товарів, транспортування, зберігання та обробки, хоча вони часто певним чином пов'язані з процесом розподілу. Цей посібник стосується фізичного розподілу товарів у кінцевому пункті передачі.

Загальні терміни у сфері розподілу

НПТ	— скорочення для непродовольчих товарів: будь-які непродовольчі товари, інструменти, посуд або інші предмети, які сприяють фізичному та/або психологічному здоров'ю населення.
ЛОП	— скорочено від людей з особливими потребами: люди похилого віку, маленькі діти, люди з обмеженою рухливістю або матері-годувальниці, які можуть потребувати спеціальної допомоги або перебувати в групі ризику.
Набір	— набір предметів, що використовуються для певної мети або діяльності, зазвичай упаковані та/або розподілені разом.
Товар	— термін, що застосовується до продовольчих і непродовольчих товарів, що надаються в масовий продаж.
ГС	— скорочення від «голова сім'ї», що визначається як член домогосподарства, який його представляє.
Домогосподарство	— соціальна одиниця, що складається з індивідів, які мають генетичні або соціальні зв'язки між собою, під керівництвом одного голови або лідера, живуть під одним дахом, харчуються з одного горщика та спільно користуються загальними ресурсами.
РПД	— скорочено від Розширеного пункту доставки.
ВПО	— Скорочення від Внутрішньо переміщених осіб.

Принципи

Хоча кожний розподіл повинен відповідати ситуації та місцевій специфіці, існують певні

принципи, які застосовуються до всіх розподілів.

- Весь розподіл має бути чесним, справедливим, регулярним, підзвітним і прозорим. Бенефіціари повинні знати, на які пайки вони мають право, у який спосіб і за яким графіком вони отримують пайки. Чим прозоріша система, тим менше можливостей для зловживань, що призводять до несправедливого розподілу. Ті, хто здійснює розподіл, повинні бути підзвітні як бенефіціарам, так і донорам.
- Усі розподіли передбачають координацію, логістику, моніторинг та звітність, які здійснюються низкою [учасників](#); зокрема урядом, агентствами ООН, НУО, місцевими партнерами та бенефіціарами. Тому ефективне управління вимагає належного розподілу обов'язків між різними суб'єктами, а повноваження та процес прийняття рішень мають бути чітко визначені.
- Єдиний контролюючий орган повинен відповідати за питання політики, визначаючи загальні пріоритети. Механізми обміну інформацією та координації між усіма учасниками мають бути добре сплановані. Координаційні комітети, до складу яких входять усі основні суб'єкти, необхідні як на національному рівні для розробки політики та планування, так і в основних операційних сферах для прийняття оперативних рішень.
- Існують загальні елементи реалізації, які охоплюють оцінку кількості бенефіціарів, вибір типу отримувачів, тип документів бенефіціарів, визначення фізичної організації розподілу продовольства, а також моніторинг.
- Інформація про населення, яке отримує допомогу, має важливе значення для розробки системи розподілу. Жодна програма розподілу не може розпочатися без оцінки чисельності населення. Чисельність населення також впливає на вибір отримувача та фізичну організацію розподілу, наприклад, кількість пунктів видачі. Знання соціально-політичного контексту має вирішальне значення для прийняття рішення [про те, хто керує](#) розподілом, або [про те, хто має бути отримувачем](#) допомоги, і чи є реєстрація бенефіціарів належною.
- Слід заохочувати участь бенефіціарів, яка може бути особливо різноманітною залежно від того, чи керує громада всією програмою або її частинами. [Комітети](#) часто рекомендують створити форум для обговорення або інформування про розподіл.
- Питання доступу та захисту повинні розглядатися на кожному етапі процесу розподілу, від розробки інтервенції до фактичної передачі бенефіціарам, виділення ресурсів та коштів для вирішення цих питань. Вони мають бути частиною оцінки та звітів.